Demer broeken wandeling

Testelt – Zichem

Tijdens deze Demerbroekenwandeling dompel je je onder in een streek waar de bewoners eeuwenlang samen woonden, werkten en leefden met de norbertijnen. **TESTELT** kun je een echt norbertijnendorp noemen. Ook vandaag zijn die sporen er verre van uitgewist. Ook het **HISTORISCHE ZICHEM** heeft verhalen te koop. En tussenin liggen de meest ongerepte broeken en beemden langs de Demer.

AFSTAND	8,9 km
DUUR	2,5 uur
VERTREKPUNT	Watermolen van Testelt, tussen knooppunt 59 en 143 of NMBS-station van Zichem, knooppunt 246 (enkel de rode lus)
ALTERNATIEVE ROUTE	3,6 km (korte route, blauwe lus: 1 uur)
PARKING	Gratis parkeren nabij de kerk (knooppunt 143) of aan de Watermolen, Dorp Testelt (knooppunt 59) of bij het NMBS-station van Zichem
OPENBAAR VERVOER	NMBS-station van Testelt (blauwe en rode lus) en van Zichem (enkel rode lus)
KNOOPPUNTEN	59 – 396 – 344 – 141 – 341 – 342 – 246 – 41 – 60 – 298 – 175 – Afwijking vogelkijkhut – 143 – 59 (rode lus). Voor de korte route (blauwe lus) stap je van 59 meteen naar 298 – 175 – afwijking vogelkijkhut – 143 – 59.
AARD VAN DE WEG	Niet geschikt voor kinder- en rolwagens

1

De **beschermde dorpskern van Testelt** is een vrij gaaf bewaarde plek langs de oever van de Demer. De wegstructuur van Dijk en Dorp met de brug over de Demer waren al aangegeven op de laat 18de-eeuwse Ferrariskaart (1771 – 1778). Las hier meteen een fotomoment in. Dit is dé plek voor een selfie met je gezelschap. De norbertijnen hebben eeuwenlang hun stempel gedrukt op dit dorp. De abdij van Averbode had in de loop van de geschiedenis naast heel wat grondgebied in Testelt ook molenrechten, sluisrechten, visrecht op de Demer en jachtrecht in de naburige bossen. De **oude watermolen** van Testelt kwam in 1264 volledig in bezit van de abdij. Het werd een dubbelmolen: aan één zijde van de kunstmatige Demeroever een korenmolen, aan de andere zijde een oliemolen. Deze laatste verdween in 1910 en maakte plaats voor de opvallende eclectische **Villa Ter Wolf**.
Wie kiest voor de korte blauwe wandeling, stapt nu naar knooppunt 298. Je volgt de voet van de ***Voortberg*** *en vervolgens klimt het geleidelijk (zie ook 4 en 9).*

2

Wie kiest voor de rode wandeling, volgt richting knooppunt 396. Net na de brug over de Demer passeer je aan je rechterzijde de **voormalige norbertijnenpastorie.** Ze zal voor de passant echter een mysterie blijven, want ze ligt

helemaal verscholen in een privétuin en is niet meer zichtbaar. In dit mooie groene domein verbleven de eerste norbertijnenpastoors om te zorgen voor het zielenheil van de parochie. De dramatische verdrinking van één van de pastoorsmeiden in de Demer ontredderde de parochiegemeenschap echter zo erg dat de norbertijnenpastoors ervoor kozen om te verhuizen naar een andere pastorie, dichter bij de kerk.

3

De wandeling duikt aan knooppunt 396 de Demerbroeken in. Al kuierend langs het water valt je blik ongetwijfeld op de helling van de **Voortberg**. De Voortberg is een vrij geïsoleerde getuigenheuvel in de Demervallei. Misschien bemerk je hier nog de laatste actieve wijngaard en de sporen van terrasbouw die sinds vele eeuwen de erosie moet tegengaan. Later op je wandeling verneem je meer over de wijnteelt en de ijzerzandsteengroeve hier.

4

De alluviale gronden van de **Demerbroeken** werden gebruikt als hooi- en weilanden. Er werd gebruikt gemaakt van een soort drieslagstelsel. De gronden werden na individueel gebruik door de gemeenschap als begrazingsgrond nuttig gemaakt. Elk landgebruik had zijn eigen naam. Met broeken werden de natste gronden bedoeld. In gebruik noemde men ze weilanden. Eusels waren relatief droge en minder vruchtbare maar gemeenschappelijke weidegronden. De geprivatiseerde hooilanden in het broek waren de zogenaamde beemden. Buiten weidelanden en begrazingsgronden, waren er ook gronden geschikt voor veenwinning.

5

Aan knooppunt 341 word je zeker gecharmeerd door de **watermolen van Zichem**, een korenmolen uit 1758. Hij diende ooit als decor in de film ‘De Witte van Zichem’ uit 1980 van de Belgische regisseur Robbe De Hert en in de televisieserie ‘Wij, Heren van Zichem’ uit 1969 – 1971. Nu is het een huisartsenpraktijk. Het interieur van de molen kan je nog bekijken via de publieke inkomruimte van de praktijk. Ga zeker binnen een kijkje nemen.

6

Je steekt vervolgens de meanderende Demer over en de spoorlijn aan het station van Zichem. Achter het stationsgebouw passeer je de **historische tramhalte** van de tramlijn Zichem-Turnhout, gebouwd in 1906. Naast goederen vervoerde de tram ook heel wat bedevaarders naar de norbertijnenabdij van Averbode. Het bedevaarttoerisme bloeide zo erg op dat er een geheel nieuwe buurt ontstond in Averbode met hotels, restaurants en cafés, een postkantoor, bakkers en een slagerij, een souvenirwinkel… volledig afgestemd op het bedevaarttoerisme.

7

Aan knooppunt 298 tak je terug aan op de blauwe route en stap je richting knooppunt 175. Misschien wil je onderweg wel even afwijken om te verpozen of om je verrekijker boven te halen en vogels te spotten in de **vogelkijkhut** van Natuurpunt. Beslist een rustmoment waard. Vervolgens neem je aan knooppunt 175 de route naar knooppunt 143, naar je vertrekpunt.

8

Ditmaal meandert het traject over het bovenste deel van de helling van de Voortberg. De zuidgerichte flank en het microklimaat leidden ertoe dat al vanaf de 13de eeuw op de Voortberg de **wijnteelt** floreerde. Meerdere instanties, waaronder de abdijen van Averbode en Tongerlo, bezaten er in de 14de en 15de eeuw wijngaarden. De witte wijn van Testelt, de Testeleer, behoorde in de middeleeuwen tot de beste wijn van Hageland. Onder meer door de toenemende concurrentie van Franse en Duitse wijnen verdween de wijnbouw in de 16de en 17de eeuw volledig. De wijngaarden werden vervangen door de hopteelt en de norbertijnen legden zich vanaf dan vooral toe op de productie van hopbieren, iets waar de huidige wandelaars nog steeds van kunnen meegenieten.

9

De laatste blikvanger op je wandeling is de **Sint-Pieterskerk** van Testelt (knooppunt 143). Deze sobere kerk trekt zeker je aandacht door zijn charme. Het is een in hoofdzaak gotisch gebouw (15de – 16de eeuw) omgeven door een mooie kerkhofmuur en schaduwrijke bomen. Ben je niet vertrouwd met de Merodestreek, dan valt je zeker de mooie bruine kleur op. De kerk en kerkhofmuur zijn bijna volledig opgetrokken uit de ijzerzandsteen die vooral in de 15de en 16de eeuw gewonnen werd uit de nabijgelegen groeves en over de Demer werd aangevoerd. Ook Testelt had een eigen ijzerzandsteengroeve op de zuidflank van de Voortberg.